

Introducció: Exemplaritat de Leandre Villaronga

M. CRUSAFONT I SABATER

Hi ha investigadors que arriben a crear veritables punts d'inflexió en el desenvolupament de la seva especialitat. En l'àmbit de la història de la moneda catalana es va operar un d'aquests processos en aparèixer la figura de Joaquim Botet i Sisó. El cas de Leandre Villaronga té, però, una transcendència molt superior. Podríem dir, sens punt d'exageració que, en aquest cas, la inflexió és múltiple.

És indubtable que gràcies a ell s'ha produït una posada al dia en rigor, metodologia i fins i tot en criteris. L'obertura a l'àmplia constel·lació internacional, l'aprofundiment en els nous mètodes d'anàlisi, singularment en l'estadística, l'aplec pacient de milenars d'informacions esparses, serien alguns exemples prou coneguts de l'abast de la seva actuació.

D'altra banda, L. Villaronga ha sostret en gran part l'especialitat d'un cert estil de fer ciència ben adient al recent parèntesi històric. I diem en gran part perquè sempre restaran alguns recalcitrans, vells o joves, però sens remei condemnats, com els dinosaures, a una fatal extinció. Els savis d'aquella escola havien trencat aquella saludable humilitat davant la immensitat de les terres desconegudes. Ells ho aclarien tot, ho donaven tot rodó. Esmerçaven bona part de la seva habilitat en ocultar els «bruts» de les seves incerteses. D'aquí que llurs productes obliguin ara a una tasca pacient i feixuga de reconstrucció de l'ignot inicial.

Per si no en tinguéssim prou amb aquesta acumulació de treball i aquest canvi d'estil, L. Villaronga també ha sabut crear escola. Abans d'ell els estudiosos de la

moneda del nostre país es podien comptar amb els dits d'una mà. Avui la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics que ell va crear i impulsar els aplega a dotzenes. Quant una estadística recent situava les terres hispàniques en un quart, a frec d'un tercer lloc mundial, era l'escola Villaronga la que suportava la major part d'aquest esforç.

Permeteu-me, però, una breu aproximació al vessant humà del nostre home-natjat.

L. Villaronga ha estat per a tots nosaltres, els seus afortunats amics i deixebles, el mestre i el company d'inexhaurible generositat. Podríem parlar d'una pràctica habitual del veritable amor cristià si no fos perquè temem de quedar-nos encara una mica curts. Perquè L. Villaronga acompanya el seu lliurament d'una nítida lucidesa. Oblideu-vos del fanatisme, de la bondat tova o de l'inconsciència. Ell és el mestre capaç de servir amb un somriure la seva lliçó al fals amic, tot i albirar-li el roc a la faixa.

L. Villaronga ha hagut de desenvolupar la seva activitat voltat d'ingratituds, indiferències, bastons a les rodes i greuges comparatius.

Ell no se'n dol, coneix la maledicció que pesa sobre el profeta de casa. Se'n ressent, però, la projecció del seu saber. En pateix l'avenç científic que podria arribar a impulsar.

I hom es pregunta quan serem capaços de posar L. Villaronga al seu lloc i quan serem prou lúcids, valents i generosos per a envoltar de silenci i menyspreu la mesquinesa i la mal dissimulada apropiació científica.

Per a la nostra fortuna L. Villaronga és també un home fort. Quan les ones ensutzades es fan massa altes ell ja és absent, gaudint d'alguna gràcil ornamentació modernista o de la llum transparent de les serres de Montmany.